



Tarte

Opetayate Seminar

[MART RAUA MARKMEL]

Kriegsgefangenenhilfe

Aide aux Prisonniers de Guerre

War Prisoners' Aid

Y. M. C. A.

Skriv- & Ritboks-A-B, Arlöv.
Sweden

Pika õpetajate ettevalmistus- asutiste minevikku
Eestis. P. Põld (Tartu Õpetajate Seminar 1828-1928)

1. Humanismis tihedalt. Püüdis elurõõmule, põlata askeesi karmust
pihuti ka lastele õppimisele vaeva kergemaks teha. Vanailma ja keskaja
vitsa ja kepi asiuvalitus muutis murti, arusaamata pähetuupi-
misele pandi piir. Tuldi aratundmisele, et tarvis on edasi sammuda
kergemalt raskemeli.
2. Lesmendid olid esimesed, kes luul 16. sajandi lõpul oma
koolide jaoks kindla õpetajate ettevalmistamise korra.
3. Saksemaal Francos 1696 ajast hakati Kestramaad semi-
nare asutama suuremal arvul. Siin tuli tarvitavale vime-
tus „seminar“ - puukool, taimekool.
4. B. G. Forseehuise seminaris juunes (1684) e. Saajuttu alla
Kutselise karakteriga õpetajate ettevalmistus. Ta andis
vaid hädaliseimat põhikaridust lugemises, kattekismuses ja
Erikulaulus, mille kõrval esinesid raamatukäitmine, kind
rehuendust, kirjutust ja võib olla ka pinut sarve kaolt.
5. 5. XI 1804 kinnitatud kooliseadusega pandi maksma üle
Vene riigi ja ka meie maal kooliseadus, loodi Tartu õppeseminar.
6. 1828. aastal pandi käima Tartu elementaarõpetajate
seminar Saksa õppekeelele. Eestkätt oli ta määratud
linna algkoolide jaoks, millest riial Tartu, Võru, Kuu-
saare eesti algkooli. Kõik Saksamehed olid, isegi Põltsamaal
ja Lihulas.

7. Maakooliõpetajate, eriti kihelkonnakoollide õp. ettevalmistuse küsimuse ümber liikus enne talurahva vabastamist ja pealtvede rohkesti kavatsust ja ägedaid võitlusi väimekantslate eneste vahel.

8. Talurahva seaduses ^(1819. a.) kus maakoollide kohta leidus väga üksikasjalisi määrusi, miselt seminarides väimeis müüda. Valla-kooliõpetajate ettevalmistus jäeti „kihelkonnakoollide koolis, kus igatahes ka juba kirjutamist ja arvutamist õpetati ning „üldteadmisi ehk üldtõrjumiseks, hädasõitude arivõimimiseks ja kutsesajade mäistluseks toimetamiseks“ peeti pakutuks.

9. Valga sinodis (1834) „Lühimees väimeislikkuse 1. sinod“ punktis summa kokku, millega läti noormees Johannes (Jani) Jänne Saksamaale Weissenfelsi seminaris piiskop Saalitsenile ~~te~~ teada sealt tuntud Harnischi kooli all valmistada seminaris juhatajaks.

10. Eestimaal peendunud ⁽¹⁸³⁹⁾ kihelkonnakoollid pealt tõmbi ja lõpetamine (1832)

11. 1849. Valga „riigikooli“ ^{oluk.} koolitrite ja kihelkonnakoollide õpetajate seminaris asutamine.

12. 1. Talurahva vabastamine (1869.) 209 jõulil sundis ka valla-kooliõpetajate seminaride pealt mõtlema. (Kuude 1864?) kaevama (1881)

13. Õigeusu nõukogu jaos Riias, Priibaltiuskaja seminaris (1870). Õppekeeleks vene keel - vastandiks teistele, kui oli saksa keel.
14. 1876 - Venekeelne seminar Tartus - kandis teise õpetajate seminari nime.
15. J. Zimse tegelikult juhtunud uute abijõu ja teoloogiliselt haritud usupoetaja juhtunud. Kooli hinges Zimse, kelle kaudu Lääne-Euroopa õpet Pestalotzi pedagoogilised mõtted ka rahvakooli tegelaste juurde pääsesid. Z. püüdis oma kaasuandikkudes äratada elavast teaduslikele huvi ja tungi edasiharimisele, millega seletates, et paljud Valga seminari õpilased leidisid oma annotele vastase arenduse ja meie algava haridus alus tiivisid juhtumetele kohtadele (C. R. Jacobson, A. Grenzstein j. t.) 1881. aastal lisati senisele 3 klassile juurde neljäs ja loodi teine abiõpetaja koht. Pärast Zimse surma 1881 juhtas kooli Lüvimaa koolinõunik Gulecke, sis Friedr. Heckmann.
16. Kuula seminaris 1875. kolmeaastase kursuse ja haritus kooli. Õpetati ka Vene keelt,
17. Tartu C. seminaris, mis asutati 1873 (valla kooli õpetajate Hollman) valmistati ette valla kooli õpetajaid - õpetajaks Hollman (pär. Kendralisuperintendend) A. Grenzstein 1876-78,

J. Kurrik ja P. Org.

18. Murrang - meenoolid alustati hariduseministeeriumile ja 1887 a. pandi vene keel sunduslikuks õppekeeleks. Lääne- ja Põhja-Eesti vallasõjaväe õpetajate seminariid (ka Tartus) ja muudis Valge seminari paljalt koolide ja organisatsioonide kooliks. Teasutati 1890.

Kaarma seminar töötas 1891-1910. aastani. Tartu elementaarkooliõpetajate seminar ^(saks. keele) likvideeriti riigivaltuse otsusega ja varendusolukorras anti üle "teisele" õpetajate seminarile, mis jäi ainuühtlasele säärastele asutustele kogu maa peal.

19. 1888. asutati linnakoolide juurde õpetajate suvekursused. Asutati poolit sunduslik (vene keel ja loomulik meetod) vene keele õpetamisel) kuni 90. aastate keskpaigani.

20. 1895. loodi ministeeriumi keel. kl. ja Teopere min. k. juurde. Hiljem Lohusool ja linnakoolide juurde.

21. Kõrggümnaasiumi pedagoogilised klassid

22. Revere seminar 1913 a. 1914. Õpetajate inst. Tartus

II Tartu I Op. seminar. I Turk

1. Baltimae koolid & üladet (1804) Tartu ülikooli all
juurde kujuandatud koolikomisjonile alluvaks Tartu oppe-
konnaks. Koolikomisjoni asutas mõned gümnaesiumid ja
kriiskoolid ja elementaarkool linnadesse.
2. Maakoole korraldama ei lastunud koolikomisjoni kergis-
taorium ja maapäev, kei alamesoleva õigustiku korre-
pudul pidasid kihelkonnakooli oma kompetentsi kuulu-
vaks. Kõik ajalooliselt mõistetud, et Baltimaal tekkis
elementaarkool mõiste eraldi kihelkonnakooli mõistest.
3. Tartu koolikomisjoni liikmed Tartu ülikooli professorid
asutasid Preisi eeskujul Tartu Õpetajate Seminari.
Tema asutamise otsustati 1820 keisri kinnitatud koolistatuses
kihel ajal pärisõige kaotamisega.
4. Kuna mõnekuumne elementaarkooli kohta arvati vahene-
val aja aastas 3 õpetaja kohta, siis oli õpilaste üldarv
määratud 10-6.
5. Õppetöö algas 7. augustil 1828. - 8 aj. Riia tän. lõplik
asumis majas. Kursus oli kahe aastane, üli klassi ruum, kol
6. Kolmekümne aasta lõpetas tegevuse koolikomisjoni
Koolid jäid kubermangu koolide direktori ja õppekonna
kuraatori järelevalvele.

7. Seminaris alguses 32t, siis lisati 4 tundi.
8. Õpilased elasid koolikodul, a. 300mk.
9. 1840. a. Laiendati seminari - võeti 14op. Iga kaks aastat pärast saadeti 4 kohast õpilas Peterburi Õpetajate Instituuti ette valmistama vene keelt õpetajaks Baltimaal.
10. Päeva ja meajakord ei eraldunud perekonnade keerres. Seminaristid elasid inspektoritega koos (kaks kampa toas), olles seega tema perekonna täiskasvanud liikmed.
11. Teine ajajärk 1843-1865. Põhikirja järgi ette valmistada õpetajaid avalikkudele koolidele ja alla esimeseks astmeks vene keelt õpetajate ettevalmistuseks.
12. ~~Õpetaja~~ Õppeasutus peetakse üleval Kroonu Koolul.
14 kasvandikkku. Õppekursus kaheastmeline. Iga kasvandik on kohustatud teenima 6 aastat Tartu õppekonnas.
13. Kõik kasvandikkude tarvidused kaetakse seminaris summadest peab riie, pesu, raamatute, paber ja selgide jni.
14. Nädalas 41 tund; kei valmistused vene keelt õpetajaks ligi 4 tund
15. Pühapäevadel ja suurtel pühadel on kasvandikkudel kohustatud korika minema.
16. Hommikueine - piim saia ja või peenleivaga, lõuna

on kaks toita, nendest üks lihatait (1 nael liha päevas
kannandium kohta) õhtuooteks võileiba ja õhtuks üks
sööke. Suurtel pihadel tuleb juurde üks toit.

Karvendikkude ihupesa vahetatakse 2 ja voodipesa 1 kord
nädalas. Seminaris sauna tarvitatakse üle nädala.

17. 14 karvendiku ülalpidamise kulud 1199 r. 95 kop.

18. 1843. aastast pealt 10 karvendiku ülalpidamiseks 937.

19. Nädalatunhude arv esileas 53, siis uuegi 57.

20. Kroonustipendiaatide arv vähendati 14 pealt 10 peale.

Kolmas ajajärk 1865-1889.

1. Seminar muudeti kolmeklassiliseks.

2) Riigistipendiaatide arv jäi ~~10~~ 10. Peale selle luba-
takse vastu võtta õpilasi maa piiramatu arvul, kelle
õppemaks 24 rubl. aastas.

3. Teati harjutuskool, mille õppemaks oli 6 ^{hulgem 8 rubl.} aastas.

4) 1869 a. suurendati kroonu karvendikute arvu 4 vande
nimelt vendlarte jaoks, kes pidid rakendamise
Balt Tartu õppekonnas. Need kohad jäid enamasti
vabaks.

5. Õpetatakse vene ja saksa keelt.

6) 1886. aastal osineb õp. Kuusik ^{Kapustin} Stepanidze hulgas I üp.
seminar.

7. Õppeainete hulgas püüdis asti keel. Nü esineb 1 Tartu

õpetajale seminar üldiselt puhta joonduse sassa kultuuri
kandjana. Sõltasena pidi ta õpilastele mõnustama sassa
meelust. Kõunis suur hulk lõpetajaid teoties hilgenu
sassa-meelstena.

- 8) 1887. a. Keeld ^{direktori} vastu võtta uusi õpilasi. Seminar an-
tasse 2. seminari eilevalve alla, mille eest seest 300 r. a.
9. Seminar suleti 1. juulil 1889. Nõudel & õppevalenduse anti
üle II Seminari, kui funktsiooni jätkajaks, sellegi perijis
10. Kõik kroonu tulud õppis, kelle eest maksis kroonu
93 rbl., teised maksis 120 rbl. aastas. Venelased olid
kõik kroonukorvandused, kuna teistest rahvastest kõige
paremad vähe valit. Taitlus oli kehva poolne, mis-
pärast kodumaine maa saime ja hünest piima ja saia
juure astume.
11. Õpilased põhiline tege mist & teinud.
12. Viimastel aastatel vene valitrus neukes igal pool
„nikilismü“.
13. Iga aasta korraldab uut õpilaste poolt jooning
„Fuchoselmare“ - vähespool hünne trehteris. La-
tulit meeldi üliõpilaste pidustusi. Vähes & ke
õpetus ja vilistlane.

14. Besti karvandiinud olid rahvusliku äärmisega "Koor-
ceollased". See oli aeg, kus - Läänemõisa Linnas esitõlbi
üli väga vaimustas ja kaasa kiskus, sakslasi aga ära
ja vihas. Õpetajatel püüdis aru saada esiti poliitilistest
aadetist ja müütist. Linnas pedagoogid pidasid oma
kohuseid järel valvata, et "Linnas" müük nõueta hingest
härilustööd e tees.
15. Jaan Kulonipi seletuse järel on C.R. Läänemõisa õpetajad
olnud "Suure kaani J. Kappi" "Aukartuse ja imetusega vastu-
sid mu noored silmad. Seda väinut, sõna ohut, peelt neid
rahuliku mustavard meest mustade pillidega nina.
16. I. Õp. seminaris olid saanud heriduse kullbani; Pärnu,
Lünder, R. Kallas ja C. Niggel
17. Oli tultava M. Verke ja jumalast Fr. R. Krenzsch.
- Dr. Jahn Osolin
- 18) Inspector Maas var eine herverragende Lehr-
kraft. Seine psychologisch-pädagogische Vorträge
waren ungemein fesselnd. Er verstand es, die schwe-
rigsten Probleme in einfacher und interessanter Form
darzustellen. Ausserdem lernten viele Seminaristen
die Stenographie, um die Vorträge des Inspectors
zu fixieren, da er sich an kein besonderes Lehrbuch
hielt. Der Inspector brachte es fertig seinen

Seminaristen im Laufe von 3 Jahren den vollen Gymnasialkursus in der Mathematik beizubringen. Ich habe ^{er selbst} persönlich erfahren, da meine Kenntnisse in der Mathematik vollkommen beim Gymnasialabiturium genügten. Beim Verlassen des Seminars beherrschten die Zöglinge die Deutsche Sprache vollkommen; ein Fehler resp. eine falsche Wendung in dieser Sprache war gar nicht denkbar.

Die negative Seite: Die gesellschaftliche Bildung der "Schiff" fehlte uns vollkommen, zumal die meisten aus dem Bauernhause kamen; die elementarsten Umgangsformen mussten wir schon im Berufsleben lernen. Es fehlte uns jeder Verkehr in gebildeten Familien.

Die Muttersprache (estn u. lettisch) wurde absolut nicht berücksichtigt. (Kristjan Rauvald vänd tems ast. Keelne raamat)

Einfluss Corporation Lettonia - Kneiperien... jümt ölut si lauld.

19. Der Student war ja vor 45 Jahren das Ideal der Jugend und auch wir haben den Studenten nach Möglichkeit nachgeahmt, wo und wie es nur konnten.

Esimene inspektor Dietrich Heinrich Jürgensen s. 1804
 Vassala mõisast Tallinna kreisis. Pidev and austlane, õppis rikkas mehe
 toetuse, kelle raamatukogu karraldis. Teoloog 1828. esimene inspektor
 kuhu lasi esiti Kall lektor ülikoolis 1832-1841 (summani) Kreutz
 waldi ja Fählmanni sõber. Fählmannid tegelasi õpetatud Eesti
 Soobis. Kirjalikud („Verhandlungen der gelehrten Estn. Gesellsch.“)
 * „Über die Entstehung d. beiden Hauptdialekte d. Estn. Sprache“
 „kurze Geschichte d. Estn. Literatur.“

1) I õp. Seminari kasvandikud.

Gustav Carl Ed. Blumberg s. 1834 (lop. 1854) giimn. õpetaja
 Koolisõit Tartus 1855-1891. Kes pedagoogi kooliõpet. Reemati Heinitz
 kuni, mis ilmus ka „estl. Kooli“ „fahetaja Kooli ja isamaa tundmuse“
 Hlmanni 6 trükk. Kreutzwaldi väimees. „Gullen und Realien des-
 Kalewipöeg meelst Variants und Ergänzungen (1868). Tammus-
 ärkamisajal esiti rehvoolium liikumise esirinnas. 8. Kirjanduse
 Seltsi asutajaid + 1892

2) Friedrich Kuhlbari s. 1841-1924. Alguvõeti õp. ja jatk.
 Viljandis 1862-1895. Arkenise aja suurleulus, annuise, kes rüüsi
 Eesti ühiseisvust.

3) Jakob Pärn lens 1869. s. 18. x 1843. Tarmu taluom. p.
 Üppis C. P. Jakobsoni giimn. Tormas; 1865-1869 Tartu seminari
 Sattus nomaalium meeluse päras + vastalt õp. Maersi ja Leazga.
 Avaldas Eesti Postimäes kirja, milles kutus esiti roomelisi

ei võeta neid vastu ja teistes ei tahaks nad adavate
paljude töötada. Soovib teie kroonu stipendiumes
arvesse Riis seminaris. See tühtlaks 30 - 6.

2) H. Kurakto Leharov esitas 1876 uue esituse. blid nõu.
Taheti avada Tallinnamaal, ei leitud maja.

3) Kava kinnitati 1872a. Detsembrikuul kohal esimese of.
Aleksander Thomson - te pidi tegema ste valmestuse töid.

4) Esimeses direktoris usuteadlane L. Zdanovits.
Algas tööd 1. märtsil 1878. 23 õpilasega. nende hulgas
P. Larede ja K. Linnamägi, Jakob Tamm.

Neist kuulsaid best naiseisvuse ja koolide venade
veteraanidena: IIII - 9 õpetajat

5) keeltest sunduslikena eesti ja saksa keel, viimane
jõi kõrgem ära, asemel võeti kiriku-slaavi keel

6) Põdulise avamine 5. märtsil 1878 - lüeb seminari
asutamine aastapäevaks

7. Põdulisest avamisest kutsuti osa võtma ka
praost Willigerode kuid see keeliski, üteldes,
"ta peavad veel ootama, misugane väin seal valitseb".
Perno Postimehe järel.

8) Ka suurem osa eesti jahtvaid tegelesid aseri
areostavale seisukohale, oodates ära te väin.
Vastasteks asus kirikliku Hurd ring, noolid

Saare, Olevi ja teine idas orientatsioon pooldajad.

- 9) Saare 1882. Neist viiest luteri uss õpetajast, kes lõpetasid, kaks ühe Sisseenemaale, teine on kohata
- 10) Olevi teatel toomas 1882 umb 100 noormeest, vastavõeti 34, neist itaalia kl. 16, I 18, Kroonu koolis 22. Aaga Holmani seminaris eksamil kaks kuiget 11.
11. Holmani juures õppisid ainult luteri vendlid.
- 12) Seminaris õppesid li. erialga 3. g. 1880 muudeti algsel klassilehes.
13. Isikloomult oli altõrvelmestuse klass oma otse õppeasutus erikrediidiga ja oma õpetajaga.
- 14) Linnise õppeasutus internaadiga, 60 kroonu stipendiaat, peab selle kaks erastipendiumi - ühe Saaremaa õigeusu vennestuse poolt, teine 1. Komissari valduse poolt. Stipendiumi suurus 96 rubl. Oma koolis õppijad maksid peab selle kooliraha 16 rubl. üldine maks 110 rubl. 82 aastal anti luba ka linnas elamiseks, näil õppemaksuks 25 rubl.
15. Seminaris juures töötas algusest 1882. aastast kaadri juriidika vastas majas. 1895. aastal omandati aiadõõ õpetamiseks aed algkooli maja kõrvalt.
16. Eksimised õpetajad: Direktor Z. Janovits, Aleks. Thomson ja Mikael Verke ast. keel, Juhanov - saksa keel

Besserabrennina - preester Martin Lepp - luth. usuõpetus,
elamata. Järveinoo. 1879. 8-tuli määratles õpetajate
juurde Puidjärvi. Ettevalmistuse klassis enim õp. Võõra
row, harjutas koolis Karl Linnemägi.

17) Oppexava saalis kuni märtsini 1918 mil sem. tuleti.

18) Sisseseed, arhiiv evakueeriti vene salvestust
õpetajate 1918a. Uurali ääres Davlexanovo linnas.
Töö seisis kuni aega. Siis kogunesid jälle jäänud õpi-
lased ja õpetajad tööd tegema. Kooli ike 40 aastel.

III Seminari ülesanded ja sihid.

- 1) Oli vaja taimeleva, mille laudu võis levitada
Suur- Vene isamajaduse mõtet. Õpetajad pidid osu-
ma eestlasi ümberharvustama.
- 2) Direktorileks toodi vanemad mehed, kõrgeaastased
isevenemaalt.
- 3) Kõik kõige ägedamal vene ajal e. olnud nende
õpilaste arv suur, kes olensid olnud vastuvõetud
venestamiseks. Rahvusliku vaimu õhutas ühis-
konnas elamine.
- 4) Direktor Z. Danowicz - valamees - uk-
rainlane - pedagoogiline karjäär saenus Värsis
Düters pedagoogiumis - filosoofia dokum. kuni
ühikooli

Tartu kooli vanamees - ule 600.

M. A. Viinap, pedagoogilise juttumisel vanemal klassil
raeetori direktori nimis. Vahamees, rahvusliku
salliv. Ei keelanud eest raamatute ega ajatehede
lugemist, ei sundinud ~~opd~~ luit. us. õpilasi vene Kiri-
Kusse. Soovitas õpilastel eenele laulu
Rahvusliku vaimu seminar & Takistatus. Ühine rahvusluse
püüdeid ei olnud.

5. J. J. Janowitzi laulus seminar direktori kohalt
1883. Osalet lahkelise pärast kuraator Stackelbergiga,
osalet kahtlemiste ja kahtuste tagajärjel, mis alguse
said saksas seltskonnas tollaajaga seminar vaimuga.
Vist ka sellepärast, et ta ei olnud kullalt kange vene-
taja. Tõnaga koos laulus ka kuraator Stackelberg
kui ka J. J. Janowitzi
6. Tõnaga kuraatoriks ^{kui ka J. J. Janowitzi} sai M. Kapustin, kes
arvas et ta vabalt saanud diri. kontoris ja kõi-
tunde pealt kuulama. Seminar oli tõnaga kinnis
Kinnisel venestaja.
7. Fedor Jerdakimowitsi Tihomirov 1883-1891
Suur-Vene aiate ajelam juhtaja, kange monarhist,
katsus levitada omg. raata andevale inimese
jonnakusega. Tähenärija. Hämmine pedant.
Kõia nää näutja. Kloostri kass. Luad ja pere-

klie kad.

- 3) Lätalov vihatuim mees. formakas, taga küsaga, jäme, lalean ja taktitu.
9. Eesti keele hõnedeamine oma vahel, eesti keelsete raamatute lugemine kõvasti keelatud. Selle järgnes elukommete vähendamine. Lähivõrimeised raamatukappid.
10. Preester Rahmanitš ~~ka~~ katsus peab suruda vene usku ja vene kombeid. Palvused veneusalsid. Kalm kardo - õhtul, hommikul ja lõunal.
11. Puha Mihail Clapski - Lutina Mihkel. Vägis viirikus käimine. Ka vene laupäeva õhtul.
12. Frantz ja Thomson alid anukused, kes astusid niigi õpilase kaitseks.
13. Talle aegsed õpilased viisid seminarist kasse vene kerge ja uue nälgemise. * Tõnu Sander tekkis kuni. ~~Kõik~~ Mlotopol'tsev Lätalon, Kolbass ~~Kõik~~ ^{taas, taime} kurisid, ~~lõhised~~ ja pere klie kad, palved määratud penid ... / Kõik se nika bratyä sõitma kõrge juub. lastes, me iten mote, Rakus oin me ite rote. Püüdkem se nika juub. Meie seminarium seetun vähe mehi, kes on ilus isamaale, tulutoojas kohale, Eesti elu elu.
14. Margaki ~~Kõik~~ ~~est~~ ~~Kõik~~ vii protesti ~~Kõik~~ vene elu õppekeele vastu. Margakiiga koostaja & Pater, M. fügen

Tõnu Sander, L. Riis. Käeld õpilast kudembed 4, keht
3.

15. D. Tihomirov kasvult väike, musta kahe mees, tuge-
line, heurav pilguke, kühli naine loomis. Hrapovitsat.

~~X Hrapovitski k. l. sapit~~

(Mlalopalbes, Kobassi
targast toimetas)

Hrapovitski k. l. sapit, ütles asi tobre

Tchaum pärast veneleand, kanged ^{russki} ~~vene~~ & vabliend

Püüda vene poolt Targast toimetasen.

Nil Ivanoviti Tihomirov.

1) Lai jõu mees, andekas, suure kõneanniga, suurepärase
pedagoogiline õpetaja, raamatuid & tõlketunde. age. tüüpi
ja age.

Kord karm - hingemine valem

Võidi kelle viieni linnas viilide registreerimise

2). Arendes seltsi meelikuust. Kes tuleb lõpetajast linnas
tulga seminari.

Kadus vene Kirikus käimine Sund ja tutarlast hennu-
ud käime omg Kirikus.

3) Parem tõlketunne, ökonoomi kesiseadmine
Haritud naine.

4) Minister Dolganov kange venestaja ja parempoolne.
 Pidi tema laulu laulma. Tihomirov nahtas, kudas see
 ülemest ninapidi vettäas. Brav karjast - kelle
 aast põast gümnaasiumi direktor, ülikooli inspektor ja
 Karsav abikuraator.

5) Venestamise suhtes sama kange, üht keelseid raamatuid
 ei lubanud, kontrollis or eest keele tunde, ähvardas Kalesi
 raja lugemise eest ametist linnamärg lahti lasta.

6) Lõpu aktused pidulikud.

Suun karjast.

Mihail Abramovitsi Serkov 1894-1909.

1) Aleksandri gümnaasiumi vene keel põigelas up., abidus
 eestlannaga. Mäis Pihkva kubermangus.

2) Kinnine viisam; a. äge venestaja, ei liig valdamulda ega
 vanamulda, a. liig karm ega aulda. Ei hea ega halb
 a. Kuivunud õpilesi ega loonud sõbruline suhted.

(Kumbuklin, apaatne, ihne, kokkuvõetlik. Ei armastanud
 seelõivu - jätke mu rehale. Pildid orkane väga vähe
 ja valitale).

Alth Saige, alth tõine, vaata all Kalma - Muz.
 Väine tuse, tõine, musta hobimego.
 Kaulduselt hea mälu.

Tre hoid pehendum ütomang. Kall õpetaja.

Puudus jalgus ja ühtedrus. See ei julgenud otsustada.

3) Väline karmus anti järele.

4) Karistused kehtid. Uusi lugusid. Siis laeti karistus-
ministreeriumi olustest „Aleksandrovski“ välja jätmine.
• Kuli väga halb, õigus võtta alla õpetaja, kaudselt jätmine
keelata Balti kubermangus.

5. Ei ommendunud Põltskovi, kes oli laisk. Saatis selle kaudselt
kaupa parendamistele rahul kuratortele.

6. Põltskovi ja Tannomerovi lahutamise järele ühend
kõrgmäär.

7. ~~See~~ Sorkov laskis revolutsiooni ajal meeleolul
kujuneda rahvalt laenuks. Lühid müttingid, korraldused
meelaalustest arvotmuse.

1905.
Sarninen kokkute ja rahute ühtemise nõuandluse.
Tegevi rehtis tüüpi ajas, ja õpilaste nõudmised,
sest õpilased laskisid meel propageeridel tegeme
koorlennuid pidama, kuni siid pidama. Mitmeid korratamist,
õpetusi väga vangi. Järgnes kuni tüüpi õpilased
hormingis tegesi, kuni direktor ja teletamist maldenoma
pette, kuid püüis järele, kuidas kuni kuni karistuse-
salgaat töötama.

8) Direktor ühes Kalininski (Kalininski viimane) lugar
ja karmide meelaalustega, Kalininski laskis kuni kuni kuni.

Õppeained ja õpetajad.

- 1) Suurem osa õppeainest samaaegselt kui gümnaasiumis
samatel ainetel ja ainetel, viigi arvestatud keelel.
 - 2) Oli määratud miinimum, kuid arvamus keelel rohkem
võib, allkajast ja aine lühel ajatus väga mitmesuguse
aluse õpetajast, nende võimust ja tallest.
 - 3) Esmamugast õpetajast õp. inst. ka haridusaga.
 - 4) Keskkoollis õpetajast mitmekesise, talle võetava määra,
palgi karmalini kuni.
- Seminari äärmiselt lühel ajal, peenest ainetel arka
mad ja hoolikamat. Üldarvamist gümnaasiumi
lopetajast kui mitte see, kus samal ajal.
- 5) Lapse keele õpetamine lõpetati 1888.

Ivan Longinovitš Šatalov. 1883-1897.

- 1) Kõrge kühmangust, & Põl. õp. institutist. Maru rah-
vuslase, maa veeendunud monarhist.
- 2) Fanatiline venele, labane, kasvatamata, "Hümanus".
- 3) Tõrge õpetaja - mõistis tunde ja ajasid neid unustada,
L. Kõrge meele.
- 4) Kõrge õp. ja järele, L. Kõrge Venemaal.
Jaine, labane, valimata kuni.
- 5) Kõrge õp. ja järele, L. Kõrge Venemaal.

6. Mitte meetod a vt t'eltis, vaid ainese süvenemine
- 7) Ei-sallinud välismae kirjendust, ei-sallinud reklaam-
sist.
- 8) Oli näimustatud jõust. Lemmikuks Ivan III, Ivan IV,
Püeter Iuan. Mässas I kohta - vaimuhaige inimene,
kes korraldas ainsalt muusika aost. Aleksander II summas
kontrolli, "keda ainsalt a teada oleks".
9. Looles, et 10-20 aasta pärast ^{astlased} ~~lapsed~~ ~~kirjend~~
nendest

Mikhail Sergejevitš Stolzerov (1897-1912)

- 1) Väike, intelligentne, esteet "K. G. Rusinski", võrdlemis
võimega, suurte teadmistega kirjanduse alal
- 2) Kõrge, väge nõudlik. Tööle, kooliga. Tunnis rõhul koolil
Põhja kirjeldamine tead. korrigeeris mees. Ei. Kõrge
ajaloo peal, ei. Olud vaikselt
Tegs vana kirjanduse huvitavaks.
3. Ilmavõetlet sallis. Peaasi apperatsioon; kes sead
mündis oli tema lamine. Looles põhja.
- 4) Aus ja õiglane mees. Tegutses hoidlik.

Mikael Vaske (1878-81)

- 1) Suur Keelamees, kes tegi aina huvitavaid, mis
1. Koos rahvooluüri õnnemise kõnaga. Kõneles-poliitika
Leks Kaasari

2) Tema asemel mees mees Frantzen, kes kindel
Kell viga ja ja a. olud talle õppinud.
Karl Lennemäe kuni 1881 korraldus, mis muutus
see muutumises.

Wilhelm Frantzen (1881-1900)

1. Südamlik, õpilane kaitse, mis loobus, eestlast
sõber, saatis võimusest poolt summitas Karu
ap. Hobald laheus. (Pärast armuist perest, lühemal
J. d. k. - a. ruse mees, keda kõik õpilased austasid ja
kellid a. olud pituunime.

- 2) „Mäletan Frantzenit veidra vanana: algasid lahinguid
kallid jünud, õhuse kõrgis rina, tugevust otsepool üldi
kõrg, altare laheus mees, püüas tõsta kõnna. Süda-
laheus silmad.

Mees, kes armus õpilasi, armusid uski rahvast
Usaldas Karvastaja. Ei seltsunud senis õpetajaga, vaid
arstid ja sinist, saatis sõbr. Vahemalal. Süda-
sõbraga.

Tema kennekust ja kaetud teavitat kirjust. Opet
 aruõpetat, fin kui aaga üle jõe. Vabandit, et ol' paja õppas.
 „Jah ma tean, et teil on paja vana reet...“

- Ketnaismist see aaga a õpetanus. Ei loolinud ka püüdnud
 selbustat. Uuõpetus kui aine püüdnud seminaris.
 4) Lastele leppimata ja loomuliku vastuse. Opetati
 eest kaitse ja diplomaat

Nelbert Kleesep.

Filosoof - unteaduse professor, juba laugus.
 Kõnelemise kirj. Vabandit. Sõbralike õpilaste.
 Sõjaväe aine käsitlet. Käsitlet unteaduse
 probleemide tundide laupa. Ei selline loomuliku
 loomuliku. Kõnele valimistunne nagu ka, et kahe-
 tõu a suudet töötada.

Mr. Frey a kui kleesepi õpilaste unteaduse.

Mr. Kõle Leontjev.

Eduka õpetaja, lase ja heatahtlik.

Õpilased. (153)

- 1) Eestlasi on olnud 90%. Vene laste suunat vastanetele
ole täiesti minimaalne.
- 2) Suur enamus maalt, teletarist. Linnadest õpilasi vähe.
Õpilaste koosseis - maamehed, nii ~~ka~~ välimuselt kui
ka mõttevõimselt.
- 3) Silmapaistev on 9. klassikute lapsi.
- 4) Vastavõtt 4-5 korda rohkem õpilasi, kui taandit ^{veel} ~~veel~~.
- 5) Esioiguskatset õhukarri oli vene paritoli ja vene lask.
- 6) Seminari õpetamistööd klassis arutatakse 1880 aastal.
tal ajal, kui vene keelt õpetamist pideldummevõttes
veel oli peenduhä.
- 7) Kõikide järelpõlvade värskeid laste õpetajateks.
- 8) Kõikide pool neid seis, tee, loimel rüpp ja lade
kardalipiduriga, võitluse kaardimise, vürst. Võitluse olnud,
kardalipidurid peend reove. Linnal valatunnid lade ja
sool ja teevessi vahelt. Kõik viis seaduste tege ja lade.
Päevakajal kaks korda nädalas peenditõl, võitluse kaardimise
ja kardal. Suhtunud sei 3 nädala keegi.
- 9) Oudator, ajal alid tüdrikelori seined linnad.
10. Tööpaarid kogu aeg 6. ~~l~~ lade lade. Kõik
7. nädal õpetamist aluse rüetist. Kõik 7. sead. peenditõl.
Päevik peenditõl kogu aeg, kell 8 tundi, mis

Kestisel keele h. ni - 36 tund, õhtupoolikul viiakse ümber.
Õhtupoolikul kõnelema tunnid - Klaveri ja viiuli tund
proovitud arutud. Kell 5 algas tunde õhtuvälisel
kell 8 õhtusöök, kell 9 palvus. Kell 10 pidi koia olme
võrdis.

11. Esimestel aastatel oli varumits - koreg peesato
must kalle sinise värviga sametihaga veeret, millest
alumine oli lüüsi ja tumedam, ülemine heledam ja kitsas.
12. Hiljem - must kinnine kraega ülikond nega gümnaasiumes,
mida sinise sametise ääriega ja valge koolimärges, mille
keskest paistsid silma ^{valge} 10. y. c. Täielikult lüüsi a pender
maksma, sest tuli revolutsioon. ~~Must~~ Varumitset a armas-
tatud. Ülikond ei olnud sündelike varumit. Igas-
kandis seda riiet, mida jõud lubas muutuda.

Märkus. Kuna seminariistid olid kehvas, lüüsi kandis
nei maavõttepa tehtud ülikond, mis heideti halvasti
istus.

13. Enimene ~~kon~~ puudusest kinnine "kloostri väim" - lüüsi-
tamine välismaailmast. Maapõhjad, eriti need, kes tahtis
alistund valitseva korraks ja vähe lüüsi välgasid
lõhkest sagedasti samastena valimisel, kui neid sinna
tulid. Kõrgepunktis salt kõnnas. (erit neistestest) puudusid

Kuusi mehed pidid selts alles - hiljuti selts õis appine, mis tõi
tänne „Kommitee“ nime all. Lemmiku ka, vales erand, kellest
enemini ei osanud tantsida, ega tundnud seltskondlasi minge-
mug ajaviljal, olid nurgakaid ja kolmekaid.

14. Lennid korral olid head küsed. Väimaleis korraldus-
tööd, suurendas tööd, hoidis eelnest kiusatustest. Ei
kiskunud mõttel laiale. Töötamises kasutati selleks
määratud aeg, kuid väest lausa vabast ajast ja isegi
õist. Oli üksikuid, kes kogu aeg istusid saamata tege-
vust.

Zyospyr - õppisid tükid sõnasõnalt peale (mis olid tavaliselt
teised keelid palgi lugeda). Suured võimelised töötamises
ja kokku kasvamiseks töoga.

B) Ühistunne ja seltsimehelikkus, õpetas loolema
elu mõnustustest ja looledest. Need ühiselises vaher-
lahus seltskonnas elamiseks oli peenel alus.

Puudus vajadus seltskondlannade loolede jaoks.
Seltsimehelikkus - vahetus õpetajaskonnas veetu.
„Teie ja meie“. Lander Petersoni loe - ise õpilane
kirgutes protestikirjas mõne rea, et ei saanud vähe
noppida ühisenud. Mis tehti ei tulnud ühelgi vähe.
eha küll kõne teadmis. Ei olnud ~~näe~~ muusikuid
* ei olnud salenachijaid.

C) Valmistis ette seltskondlike club - suureid vaadlusi

Van Põkadel kroonapühadel ja kui palju aega üh. jai
vaidl. väga mitmesugust küsimust üh.

- 9) omapärane kasvatus. Mis üliõpilaslike seltsed,
seda oli seminaristide internaat, kasvatajate ühis
vanemad kasvatajad, kende peab vaadata ühes, need
andis kirjatematuse seadused.
15. Rahvuslik kasvatus - ajakirjad, kirjandus ja rahvade
mõtte arendused. Populaarsed raamatud, Karsaano sõbrad "inild
Koolijärjekorras seminaristid moodustasid suure osa
Koolijärjekorras / Kõneldes tal ajal Rühm ja Põhikool
ajajärjekorras (Jaakon) Väikesel alal väga armastatud
16. Üldised tunne nooremate ja vanemate vahel, proovides
hustet vanemate klassides võimeid. Kõikidest tihed,
A to on tärn, oli ka armastatud.
17. Koolilaste tugi ole ~~see~~ kooli, peamiselt suguv.
Sõnanimedid teravile vahi ja enam vähem
heatahtlusest. Kõrgsõjaväe sõjaväe - P. "Pere"
- 18 Robert Kurivane - üh. vahetust, Kooli-
kabineti direktor.
19. Eluajal - üheskoos veele, omapäraseks inimeseks.
20. Hõõrut üksteise kõrval kändis ära.
21. Enamasti - Kooli spinorid.

22. Lektamine õpetajalase üldiselt korrekts. Lõp-
mised. Õpetaja kaardid.
23. Haiglo - Keseritzky. ab. ainsuvalitsojens
haiglo. Varja Põlgupein. kirjandus teatlas arjitas
toit. Haiglo a. sadetud tagasi. Pulber 'elnepitjad -
24. Pärrepaistilised mälestused haiglast.
25. VägiReinid teenijatege - Kulekandjad
26. Kokkupunkitud tust Koolidige vika. Matsid.
27. Jees Vardis Tuvvastus
28. Ojilastis tugew selgroov
29. Mõrvi rahvushaud aated luidris väinustelid
vaatuseja seminaristid

29.
Lendob Tamme lal, kurvesten - kõvost mõjatelud
Lemontari palvot.

" Kui kurvastuse kaarmas
Mo rendo rõluvas,

Kui pakrud murepilved Mo veims vaarvud
Lis ruttan järve aarde me üksi kirstime.

Seal vaatas väiksel kaldalt Vee voodi voolamist
Mull läheb mure. Karbäs, seal süda kergetus
Seal värsket tuld mind jälle Siis lalust lalutab
Mo rannal võima Kingib Mo mottus jekutab.

Julia Kaperjanov :

Elles on teile soovisid kuulda
 Soovitsen enamast rikkust ja kulda;
 Soovitsen ka, mis kätel meid kannaks;
 Lõbu ja söönist ja magamist annaks.

Taistugust eelmärgi säeksin ma ette:
 Põõjad ja magajad kukkunud vette,
 Ajaluga nad tegi põrmuks,

Seadis nad tulevaste põlvkonnale kummiks.

Vennad, ma soovin teile võitlust ja võitu,

Soovin teile kõrgemat ajaloo võitu.

Edasi! Edasi murdke ja peimake

Võidake jõudne.

30

Talvutamatult tung edasi jõudmises : ideel-
 utisoul.

31. Ralvarlia aade Kõib punese joonena läbi
 seminari ajaloo, on orgutejeks ja peamiselt toimejõu
 teotsemise ja karvetrasid. Suurema ja seminariistide
 idealis oli rahvameelena oma tööpotlud teotseks
 ja sellest väimeelnele palgi teadmises Kogude. Kes-
 kuisas alid talvutamatult rahvestigeks : Jauohra, Grenz
 itan ja Kõige Kõnnemini Jees Tõisson.

33. Eisaq alla nois ~~selt~~ M. Kempmanni selle väitega, et seminari õpetajad oli ainukesed astelühikalis puolemarlatops ja vene kotsas. Nad teotseid küll vene rahvuslikus vaimus, mis-male tundus jelm ja süng, kuid nad ei anustanud ka üldis todesid ja inem-vaimu arenemise sihte, kuigi nad väsi ~~thad~~ südamis aje vaimus. Nad nõudsid load, korrektsiooni, auvust, kass-kust.

34) Koorikant. on tervet seminari kestusel seisonud korgil ja alnud mategoruse tähtsimees ja ülijneis esemeis.

35. O. Malu: Mitte ametriand ~~si~~ Helekseimis rahlem luga pidamis omis õpetajast, kes nū vale alud vene-tomiseis teinud. Mitte ametriand ~~si~~ alud mäl õpetajetas, vaid toisesid pidegoagid, kellele koolitab atseis ülesann kelleis al.

36. Depman: Mles, vaimus vahromat

Kes Pärnu piiril Pappim, kes terves Eisto claud. ~~Väl viit kaks kaks~~ " "

Pärnuna seonud laulupeol: Depman-Tepand.

36. Kuige suuremas kasvatajais raamet.

Uges klassis raamatuang. al. küll tendestige, aje ~~si~~ teinud ugi. & Pearaemetang - õpydumeamabroas "Tutuvimeis" - tündas tehnikane lovi

Arates kuvi lugamine vesta.

37. Venetomise keine tinnus eise sotislesini
kaudu - vene üliõpilast kaudu. Pest sotislesini eites
rahvast.

38) Seminaari õpilased olid lig vanematele tuisid
ja omaette teotsejad. Oli õpilasi, keda täisid & tundsid
ette kirjateid, kum ainiult lugamis või kirjastamis.

39. Karistuse süsteem - üldkehtiv - : alusammast va
~~hendamise~~ numbr elendamine, stipendiumi
äravõtmine ja seminarist välgahutamine.

Karistuse määramisel võeti arvesse ka rahvast ja
uskus. Vene rahvusest karistati kergemelt kui
eestlastest, seminaarist venekeelset. Bestkõrgeid olid preest
rid. Kõik seminaarid, mis kundesid pühakutesid vene
uraa või isemaalist ~~ka~~ tunnet raskelt karistatav.

40. Hariduslikus kinnikeeluse oli eest keel. Täht oli
siis egiatud vene keel sõnadega, eriti nende esemate
nimetamisel, mis pühakutesid seminaari elu.

Jakob Tamme pühakutesid P. Laredat seminaari
lopelamisel:

Isamea meid valgustuseas võidis,

Valgustuseas vaimu välgile,

Isamea meid kasvatas ja hoidis

Isamaa meid piinab omale.

Isamaa, sa piinamine on puke,

Kallis kutsumine maitele.

Sinu tahtmist piiname ka teha

Sinu soovi täitma ruttame.

Kaas noored linnakesed välja
Loojast pesast lennul lähevad,
Päärved kella kogu pool selja,
Pesepaiga maha jäetavad.

Ees neid aotab hoop ja clamure,

Veetu võttud vaevad vahusad:

Mitmed tähtsed talveas üle mere,

Kodu tuunid täistil kibedad.

Kelutarmis sagedasti meele

Tuleb läinud ja lustiliku,

Heledasti oleviku teele

Mottepilult praistab mineviku.

Noore ja sõbrad sõudvad otte

Lendavates laulelained.

Murelikult küsib meilt jüü mõte.

Kas nad tundvad süü^{si} veel südames?

Lareda; ehk lahkume küll meie -

Aeg ei lase üht elada,

Isamaa a. luba jääd siia,
 kutsus vaimusemed külama.
 Süprusside aga seisma jätta
 Vaarumata meie valik,
 Põhialt tema tihti teeteid toaga
 Põhjal soovet kauge' sõbrak. Seminaar 29.12.81

Seminaari tähtsus

- 1) Tark veno seminaar on kursuse lõpetanud umbt 6/10 õp.
Lõpetajad on olnud 53% vastuvõetud kulgert. (Leruon)
- 2) Lõpetajate hulgas 61 veno ja 17 lühivõttes õpilast.
3. Enamasti meest õpilastest a. olea ilma seminaarist üldse
säänuv hoidust omandada. Alghoolid gümnaasiumis
peened e. saanud. Kroona kulu.
- 4) Esimese tiens - kõrvaldes taluaguse koolisüsteemi peendust.
- 5) Suurem osa õpetajaid jäänud truud õpetaja elukutses.
ja jäänud "rahvaalgustajaks" ja "preestriteks"
Suurem osa koolitöötajate ja jätkeid ametiühis, pärd
Tarku seminaarist.
- 6) Olavate andmet jäiub 357 õp, 17 õigeuse praost, loõimast,
ja pergetegust, 27 ametnisi, 19 õhvitseri, 13 koolitöötajate
14 põllumeest, 6 ülikooli õppesõid, 6 koolitöötajate, 7 vellesearateri

5 advokaati, 3 inseneri, 2 arsti, 2 meistrilaula, 1 noter
1 laevanefta, 1 maamõõga. 113 õp. kooli pühapäevaste.

Kõrgem hariduse ja arendamise 61 isikut. Enam
kursant vanda on täiesti haridust teinud.

Õpetaja kutse ja olud peeti al.

7) Seminaristid olid ~~hariduse~~ rahvalaenu alal
tooni andjad.

8) Preestrid ja seminaristid vahel kiriku koolides on
tuhud ette vale kokku pöörad.

9. Tark ja tunde seminarid olid - kirikuna asatuse,
ette valmistatud sellest, et lootele käes mis kirikuõpete-
te. Tark seminarid direktor nõudnud, et seminaristid
kõrvald kõigis asutustes. Kui A. Grenzsten selles vastas prot-
teeritud ütelnud Hollman. Kõrvald mehed talvet alla lüü-
targel ja ninad ja arvavad murest as- tees mis. Kui ra-
aga ühts kõige tihedamalt karteleid kõrvald, siis omandavad
selle teadmise, et nad pole paremad kui kõige tihedamalt
ja peavad sellest kinni se jo päris elu.

10. Seminaristid - väga iseteavad - sellest kokkupõrkest
pastoritega. Seminaris ja nõutud loomitanud.
Algneist peab esiti sügajale toleceegselt kirikuõpetaja
Kõrge toori, vanemalt ilmavate, eest rahval rahfuliku
baltisaksa kultuuri orientatsioon suhtes.

11. Talleagru Kardiela m. "Nisagane ala, kui edusalt
võib töötada ainult see mees, kellel küllalt
on iseseisvust, kes suudab end panna maksma
üksi või koguni vastutöödameise kuiste." Opetaja
oli üks, to pidi töötama üksi ka vahespool kuul.
Seminariid on sis- suhtis- tieneis. Mitte ametlikul
seminariid, vaid tume ithiselul
12. Vene keelelised sead iseseisvust & omendaamis,
vaid said preestritega ühte kätt liiki, & olid
omendaamis vaitus- jooni.
13. Selgivatuid seminariste & vändlomis vate.
Mõnekümmeend on neid, peamiselt väge usalisi,
kes enam väldem avalikult näidenud oma poolelaidu
Vene suurriigi mõtteviisile ja veel väldem neid,
kes leidnud lohutust sassa kultuuri orientatsioon.
14. Teil ajal oli koal vaitluse tellormaa - itel
pool mas aatel ja väimulid seisus sestsestest seiso.
keovenud võimupüüdlus, kes nõudis sõjakoolmisi ja mas
nõuetekohastemisi ning sajaval aupekkamisi, teisel
pool Venet elmsriigi lauitamise tung. Seminaristes
- kolmande - väldem rahva võimu kandja.
15. Pärast el alguse saadi seminaristel kotte. Nõgen 1884 em
tegarist Taiki alikooli opetajena.

16. Ralva paar-piiri, stembeldede seminariste vene vaimu levitajaks ja nende eest loistaks. Kuid tegelikult kardet neid eesti rahvuslastena. Ralvadest ja vahemahast eke "atesismi" kardet kaige enam.

Neue Doopitule Zeit. esinas avaliku haldhulane, seminar olevat uigi vester. Nende teadust jereid pidi laumme Z'danovic A. Verne, M. Lipp.

Leidlaste teadus, et seminaris kasvandikud olid Jershoon pooldajad. Keid a kardetud kui veneustajad, veid kui "noarustolast". See keidus kestis aastakümneid.

17. Endised keid kihelkonnakoolid olid sone tiseses motes koolijuhatajate keid iiril: koolijuhatajate esotesis oma alilised veikmised ja kiirnitused, mersid neid palga ja veikmeid ka nende meelase jereid. Et ilmeveteid laumme teadus ja et koolitoos meeturid ja pedagoogilised villed ei olud kooskotes, olid kokkapiirised paratamatus ja noomala midid laumme luteriuse pettunuse jand. Tellest lovis arvamus, et seminaristid on valuts, messelise element, kellest peab loidume. Seminar pidi olma messajate kool.

18. Kuid Põlitomina heliseb kõigi seminaristide mälestuste vastolu tolleageste kirikuõpetajatega ning nende meelste koolijuhatajate ning seminaristide tulnud kooli koolijuhatajate veld. Vastolu põhjuses on noorte temperamentne püüdmine tõsta

Koolis, laiadest õppekaasa, õpilasi kaasa toimats koolis
 ja laadist katteraaderus teha laadist koolis.

19. Iseloomustava - Mats Mõtlese "Kraevitapad"
 ja P. Petersoni "Rahveralgustaja".

20. Suurim seminariiside teene koolipõlled angis see, et nad seise
 kaadestamine vaimu meeleolla, vaimu ja elu ja elu
 õpetusse ja kirikuõpetajate vastuvõtmata alistumisse
 toid seminariist värskast, vahemalsemat vaimu ja
 rahvusliku ideid. Seminariistide teeneas tuleb lugeda,
 et nad illes andnud laadist teistes eludes, vahemal-
 semas elu (vab. kirikuõpetaja ja mõisniku
 mõiste) et elustanud vastuvõtmata igasugustel vaimu-
 mõistete vaimu, püüdnud ja kaardestamine koolis, nad
 püüdnud om. aegusi maru panna

21. Vältluse inspektoritega - need ei olnud nü kaardestatud.
 Nad õpetajaid on vab, kellel hea päle vaimu ja
 hülga.

22. Ministriumi koolis ja samas püüdnud esit vaimu.

23. Õpetajate seltskonnadele toosse saadud.

Lõpetajad. I lenn 1881.

Herman Anton - o chila Puka 3 koolimeisi (op. üv.) 44 a. op.

Th. Kanemägi 43 a. op. Kuipsa, foam 43 a. Sptepan 44 a.

Linnapius Vi. Jks. - 50 a. Oskar Anton. 44 a.

Larede, Pater - komp., kuul., meistr. 50 a. Linn. kooli komp.

Andres Lina 40 a.

I lenn. venevõlu, n 16 + 7 9.

Karl Linnamägi 44 a.

Tamm Jaan

II. 1882.

Timoteus Ceunia - üh 50 a.

Maasei Nõu - Tal. Polleup, os. jäh

Axel. Thorsander Poles'ux - akadeemik (haridusnõunik)

III: 83.

Jak. Kerik, Reinia, Mart.

B IV 84

Aar Anton - adv., Hendrik Kadakas -

Martin Oksa - ~~me~~ kooliraamatid, kange rahveste

Karl Remm - ? brn oobin kaks tütart sa

Gust. Wulff

V 85

Elji Prossarov

VI 86

Juhan Umbliu - Talbri 1. aast. linnamägi lüh. erakorral. os.

1887. - IX.

Speer jaan - Leikin - ümledaja Naur

~~1888~~ 1889.

Martin Jünger, Karl Paatan, Ernst Peterson ~~142~~ 1885-6 ümledaja
 Toim Sander. laulude, kaitse elal - 1885 ümledaja
 soome, itaalia, leedu ja kreeka. Eest. kirjanduse ajakirja.

1890.

Michiel Ollind - aripäev, Gustav Ollin - laulude korraldaja
 Tallinnas

91.

Janson, August - Peetris ümledaja. August Perli.

92.

Otto Reinon, Fers. Rusi, jaan Tammemägi, Johan Toots.

93.

Joh. Kiviter - ¹⁸⁸⁹⁻¹⁸⁹⁰ ümledaja, Lindpere Samuel, Rand Michael - ¹⁸⁸⁹ ümledaja
 Villen Kaler

94.

Ernst Martinson - ¹⁸⁸⁹ ümledaja, - pedagoog

1895

Hans Toekata, O. Lijst.

1896

Kr. Briller, Kivirist Peter, Jean Peterson, Peltunen
Auli;

1897.

Jaak Raudsipp - raamatukaupmees

1898.

Peenema, August vüraldaja, Paul Mägraken, Jaan Vestholme
(Allosaar Jakob, Ants Jaan, Juhan Hans, Kär Karl, Krimm
August, Kuvits Fr. (Koltanurje Tarte), Karl Neumann - Ottepes
K. K., Peenema August, Ad. Perand - m. Periss, Pullsio Joh
Võlge, Reinbuc Mädis - Toivo iisgõis ja, Vestholme
Jaak, Albert Väers - Tarte v. selunaga alevi liige.

1898.

Aranson Joh. - Kumb. adv., Rand, Märl - Polare. Lark Yuh
Samuel Latt, Kert Ula, Unner Markus, Varrin delmel

~~1899~~ 1900

Jaak Depmaa

1901.

(Anton Dsenis), Mikael August Kirs, Mikael Klaassen, Jaan Lõssman
Märl Meos, Peterson Jaak, Joonep Plam, ^{KK} R. K., Rehe Karl
Jaak Latt, Läng Peter, Toone Märl, Tõpits August, Valtok
Valtsen ^{Ker} Paul.

1902

Oskar Groberg, Lius August, Marama August, Pigi Karl,
Raudsepp August, Ruus Jaan, Sumner Robert (Kurvainen)

1903

Alexander Kinn, Tamman Valdemar ("Huvitaja")

1904.

^{naeg} Kenta Joh - ^{naeg} kar. min. ^{naeg} Jaan Sepmen ^{naeg} Mert Kurets, ^{naeg} Ado Rull
(^{naeg} Kanta to Kotsa loom)

1905

Peter Kelt - petal. ilm 9. polgas, Kurvits Alexander Koolinm.
Oskar Mäe, Raudsepp Elias,

1906

Johanna Jaan - Koolinm. Korpillan Jaan, Lissi Hens,
Perli Traugott, Peter Peter, End Rangi - 9 pilu

1907

Villem Tubin

1908

Kepp Alexander, Raul August, Reial Jaster,
Reinbert Jaan, Sumner Richard

1899.

Marius Ed. prof.

1910.

Laas Pert.

1911

Henrik Adamson, Kruus-Hans

1912

Kaarlo, Aug., Aleksander Koral. Meremaa Jean.
Kendral August Traksmann

1913

Aleksander Jaaron, Elmar Brest, Kollerind Joh.

1914

Julius Kuperjanov, Oskar Plaks, Gust. Tjoming
Korim (Ramblett) Paul, Koljo Karl, Puidan Kello,
Veasak Paul

1918

Kalamas, Aleksander, spandip, Kethu Tuudor

Amdite jänak.

Kirjanikud - kunstnikud. Jeesus Tamm 81, Raimu Karl, Vulpf J.
Specs - Leidi 82, Ernst Peterson 89, Tona Sando, Peenema Aug.
Kivats Mart, Addison Hendrin, Kiess Aug, Vatter Tunk;

abi: Mardma

Haridusn.: Raud, Olik, Käärake, Vellend
Mn. maj.-os. poli: Uuli

Looli nõunikud, J. Ollia 90, Tootsi 92, (E. Mardma, 93,
Bulla Ch. H. Mägrema P⁸⁸, Raud, Meos M. (Kartan fot.), Kivats A.
Raudrupp Al. Johnson jaan, Lini Hani, Kepp Al, Reial J. Summer
R. Nerni 82, Kadeput, (Jaanson Al.) M. Univer, Uli.

Paul, Pirele naised: A. L. Kapi, Mait Meos, A. L. Kapi 3
Tallinn, ~~Brügger~~, ~~John Johnson~~ Markus, Toomsoo
Häpyn: Stimmer **Parman**: Mait Uli x L. Kapi: M. Univer
Parman: Tootsi **Brummael**: Reial? Peterson: Nersai
L. Gaudi: Raud, Tootsi: Kivats, Reial, Käärake, Vellend
Guina. Direktori. Reinhard M. 98, Westholm, Jan,
Mala Osk 57, Tuhin V, Port jaan, Sulzenberg Aug,
Gust. Toomsoo, Kõlj, Kõlj, Varris M, Vaaren P
Tunepuu Puhel

Silmapiisid Koolmees. Pastor Laredei 81, Linnemägi, K. 81, Tõnis Keurvi 82.
Leorits, J. 83, Reinik M., Kippert Mihel, 84. Kodari Hand. 84, Oskar, Martin,
Elja Paastikov, 85, Paul Lööken (rahv. insp. Tart. 1912-18. rahv. insp. dir., K. t.
Eesti kubermang) juht. Umblik 1886, Neuman Jaan, Jürgens M. 83,
Karl Posten 89, & Mihel Ollus 90, Teodor Roosileht 90, Hans Tiirinen, Tiin
90, Otto Reinik 91, Ruis, Fred 91, Joh. Kirdas, Mihel Raud, Vilho Väher 93
Kivirist P. 96, Peterson J. 96, Pullmann Rey 96, Neuman Karl, Vastholm
Krein Aug. Jutt Jan, Tauts Jaan 03, Johnson P. 05, Pretne P.
Raud Aug. Reinhard J, Lestam P, Kallion St. Mart. 05.
Kornfeldt Jari, Kõnen Paul, Helenes Messar, Mängel - Mängel.

Muud ametid (ohvit) Gustav Ollus 70, ~~August P.~~
David Laarre Jp. Vähim. Kõne insp. dir. 93, Oskar Lীগанд 95,
Uuli, Aug. Värsi Albert, Aronson, Joh. Raud Mest Põhik.
Tepandi Jaan, Klaassen Mikk. Marens, Aug. Ruis Jaan,
Hank Alusand, Tammen Veli. Post. Kallits 05, Kopvillen
Jaan, Ernst Rungi, ~~Mat~~ Kruus H, Traasmann Aug.
Vellerind Joh. juht. Kuperjanov, Pleas OK.

